

Arne Næss, kåseri:

Å leke med dukker

I dag vil jeg snakke om dukker.

Jeg syns det er fint at voksne mennesker leker med dukker. Eller med bamser eller fantasidyr. Selv har jeg en god venn som er tøygris. Han prater jeg med hver eneste dag. Vi leker også, for jeg liker å være sammen med ham. Det virker som om han liker å være sammen med meg også; for han smiler bestandig.

Mange mennesker syns det er rart at jeg som er professor leker med en tøygris. De syns jeg er rar. De mener voksne mennesker ikke skal leke med dukker. Voksne skal vokse den slags av seg. De skal ikke gjøre det de gjorde som barn. De skal kun være voksne.

Det syns jeg er rart. Det er rart at voksne syns det er flaut å leke med det de lekte med som barn. Mange mennesker har lyst, det har de fortalt meg, og mange gjør det i det skjulte, det har de også fortalt meg. Men de holder det hemmelig, for de syns det er flaut. Og skamfullt. Folk er rare.

Når jeg tenker meg om, og det gjør jeg rett som det er, syns jeg det er sørgelig. For de går glipp av så mange gleder, enkle gleder som gjør hverdagen munter og lett. Gratis er det også. Gratis gleder har jeg sans for.

Og når jeg tenker litt mer, slår det meg at særlig gamle mennesker -- de trenger ikke være oldinger som meg – burde leke mer. Kosedyr er utmerkede lekekamerater for helt vanlige pensjonistgamle mennesker. Kosedyr er alltid der, og de fleste smiler bestandig eller vil noe som er hyggelig.

Da har vi kommet til et viktig poeng: Å leke med dukker stimulerer fantasien. Og det holder liv i hjernen og kan øke vår evne til å tenke. Og så gir det oss gode opplevelser. Ja, det øker vår evne til å føle. Følelser som ellers ville ligget brakk våkner til liv. Jeg tror at når vi føler mer, da er vi mer også. Og når vi er mer, da er vi blitt beriket og blir mer fornøyd.

For meg er det en hovedsak at voksne på mange områder bør fortsette å være som barn, samtidig som de er voksne. Dypt inne i oss er vi nemlig det barnet vi en gang var. Det høres kanskje litt underlig ut. Men sånn er det: Jeg har erfart det.

Verden er et sted som krever alvorlige voksne. Men vi må ikke ta oss selv så alvorlig at vi slutter å smile og leke. Særlig når man er blitt fire og nitti år -- jeg tror det er det jeg er -- er det viktig å ikke ta livet for alvorlig.

Min venn, tøygrisen altså, heter Timotei.

Jeg sa nettopp at jeg ler mye sammen med Timotei. Det må jeg presisere. Jeg ler ikke en helt vanlig latter. Ikke høyt. Det er en latter som blir mellom Timotei og meg. Akkurat som når jeg snakker med ham. Likevel er det en ordentlig og gjensidig kommunikasjon. Timotei snakker med meg, og jeg snakker med Timotei. Det er sånn jeg opplever det. Det er nok derfor jeg kaller ham en liten filosof.

Nå vil sikker mange tro at jeg er blitt gal. Og det er jeg. I hvert fall litt. Det har jeg alltid vært. En slik uskyldig galskap tror jeg er sunt. Derfor mener jeg at vi ikke må være redde for å være litt gale. Hvis vi blir det, altså redde for å være gale, er det kanskje det første tegnet på virkelig galskap. Tenk på det.

Og en ting til: Jeg behandler tøygrisen min som om han er levende. For han er levende. For meg, om du skjønner. På et vis opplever jeg min egen levendehet gjennom Timotei.

Det var ikke noe mer jeg ville si.

Ha en fin dag.

(Sendt i NRKP2, høsten 2006. Skrevet av Petter Mejlænder i samarbeid med Arne Næss. Reprise 23.06.09)